

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergely-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendőek.

A hásmegyei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Felélős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetés árak:

Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft. 50

Egy hóra 85 kr.

Egyes szám ára 10 kr. a vasárnapi szám 15 kr.

Bánffy báró megaláz- tatása.

Egy szép napon az a szerencsés ötlete támadt br. Bánffy Dezsőnek, hogy ő meginterwiewoltatja magát saját pártja által a parlamentben, hogy alkalma legyen Agliardi pápai nuncziust erdélyi mokány stílusban megleckéztetni. — Hogy ez az ötlet mi csoda üdvös célzattal bírt, azt senki se tudja. — azt azonban fájdalmasan konstatálja ország-világ, hogy belőle óriási skandalum származott.

Br. Bánffy ugyanis kivágta az önmegesisiklandozás révén a nuncziust meglánczoltató nótát, de a mi erre következett, az hallatlan a parlamentarizmus történetében.

A mint ugyanis híre járt a kemény dikezióknak Bécsben, Kálnoky gr. közös külügyér az ő könyomatos lajbszurnáljában kereken lezáfóita br. Bánffy urat, a mint azt minden újságolvasó ember tán már kivülről is czítálja, a sok emlegetés után. Benn van abban a könyomatos cikkben minden, a mi embert legyalázní képes, még az is, hogy: hazudott.

Egy pillanatig se kételkedett abban se ember, se mameluk, hogy Kálnoky gr. közös külügyminister arczulesapást mért a magyar miniszterelnök felé, s már most csak attól függ, hogy valósággal arczulesapássá váljék az, hogy mit szól hozzá a király?

Föl is méne jó Bánffy Dezső br. Bécsbe, hogy elpanaszolja bajját a királynak.

Idelell e sok idióta-mameluk azt rivalgta tele szájjal, hogy elégtételt kér, s nem is kevesebbet, mint hogy Kálnoky gr. köszönjön le.

Hát szó, a mi szó, ennél kisebb elégtétellel nem is érheti be az a párt, mely uralkodik Magyarországon, mely magát az országot képviseli kifelé. S minthogy gr. Kálnoky csakugyan vakmerőn neki rontott a magyar miniszterelnöknek, a mit tennie nem volt szabad, (akár volt rá oka, akár nem,) kétségtelen, hogy Bánffy br.

erélyes föllépéssel satisfaktiót kapott volna.

Gr. Kálnoky érezte is azt, és sietett beadni lemondását, a mi ha elfogadtatik vala, — szent a béke.

E helyett azonban az történt, hogy odafenn Bécsben megveregették jó Bánffy Dezső vállát s ily formán vizsgálták meg:

— Eredj fiam haza s ha valaki netalán kételkednék abban, hogy te nem szolgáltál rá a nyaklevesre, annak olvasd föl Kálnoky jegyzékét. — S miután ártatlanul kaptál ki, egész világ melléd álland. Kell-e „pediglen” annál több, mint ha egész világ elismeri, hogy téged or. nélkül ütöttek nyakon?

Jó Bánffy haza is jött, s ki publikálta önérzetesen, hogy gr. Kálnoky által adott nyakleves ártatlanul érte. Itt az irás, olvassátok.

És a mameluk-had éretlen gyermeközék módjára azt orditozták, hogy: ebben már meg van adva az elégtétel.

Mialatt azonban odafenn Bécsben az történt, hogy gr. Kálnokyhoz királyi kézirat intéztetett a király legteljesebb bizalmának kinyilvánítása s a lemondás el nem fogadása céljából.

Kálnoky gr. megkérlelte a nuncziust, hogy rossz néven ne vegye, ha netán Bánffy által föllülteve lévén, sértő kitétellettel illette. A király és királyné udvari bálón a nuncziust megszólítással tüntette ki. Egyideig a bárgyuk és félkegyelműek egyre hirdették, hogy Bánffy elégtételt kapott Bécsben, de az egymást követő élénk s félre nem magyarázható ellentmondások ma már az egész országot arról győzték meg, hogy Bánffy a magyar ministerelnök ezen magas állást alaposan kompromittálta.

És még kompromittálja most is, mert nem tulzott önért mellett oda állana a korona elé férfiasan, a mint magyar emberhez illik e szókkal: Felség, ily körülmények között a kormány élén nem maradhatok meg.

A mi be is fog következni ha előbb nem, utóbb, a mikor már az

erköcsi kényszer elementáris erővel fogja Bánffy-t kötelességének teljesítésére szorítani.

Az a fekete-sárga zászló.

A mint mult számunkban meg irtuk, az a fekete sárga zászló még május hó 6-án is ott pompázott a város tulajdonát képező lelken. Hatóságunk, vagy nem mert, vagy nem akart eredményes lépéseket tenni annak az eltávolítására nézve.

Mindenesetre megszegyenítő Zombor város közönségére nézve, hogy ügyeit olyan gyenge kezű emberek intézik, a kik a város hazafiasan érző polgárságával szemben történt provokációért elégtételt szerezni, akár nem mernek, akár nem akarnak.

Utóvégre is mi nem gondoltunk arra, hogy konfliktást támasztunk a polgári és katonai hatóságok között, mert hiszen egy kis tapintattal, no még egy kis leleménnyel el lehetett volna ezt a kérdést intézni nagyobb surlódások nélkül, s talán mindkét fél megnyugtatására.

No de a város hatósága ezuttal is, mint minden olyan kérdésben, a mi egy kissé kényesnek tetszik előtte, összetett kezzel várta a történendőket, s úgy látszik sokkal több gondja volt a távozó főispán tiszteletére rendezendő disz. ebéd előkészületeire, mint arra, hogy miképen szerezzen elégtételt a megsértett nemzeti érületnek.

Hanem ha aludt a hatóság, ébren voltak a polgárok. Egy szűkebb körű bizottság elhatározta, hogy a megsértett nemzeti önértetnek legalább is akképen szerez elégtételt, hogy a fekete-sárga zászló mellé felállítat egy másik zászlót, mely a magyar nemzetnek háboruban békében mindig előljárt színeit viselje.

És az elhatározást tett követte. Folyó hó 6 és 7-ike közötti éjjelen a magyar lobogóval diszesített pozna fel lett állítva. Reggelre kelve azonban azt kellett hinnünk, hogy mind a két pozna helyéről eltávolított.

A polgárság abban a véleményben volt, hogy a magyar nemzet szí-

neit viselő zászló békessejében megférhet a fekete-sárga zászló mellett.

Tévedtek. A fekete-sárga zászlóban ugyilátszik feltámadtak a régi hagyományok emlékei, s hősiesen megfutott a magyar zászló elül.

Nohát csak önmagához maradt hűséges.

Az a fekete-sárga zászló mindig futott, ha a magyarral került össze.

Epen azért mostani megfutomadásához sincs semmi közünk.

De azt már joggal kérhetjük, hogy mi joggal gyakoroltak katona uraimék olyan hatalmat, a mi nekük megadva ninesen.

Mert a magyar nemzeti színű zászlót felállítók 7-én reggel panaszt emeltek a város főkapitányánál zászlójuknak eltávolítása és elidegenítése miatt. És a főkapitány által megindított nyomozás kiderítette, hogy a zászlót a helyőrség parancsnokának rendeletére a katonaság távolította el, bevitte az őrszobára.

No hát kérjük szépen, Zombor szab. kir. városában a katonaság gyakorolja talán a rendőri hatalmat?

Ugyan mi köze katonáéknak a város területén történetekhez.

Hát nem látja-e a városi hatóság, hogy katonáék e lépésükkel nem csak a hazafiisan érző polgárság érzékenységét sértettek meg, hanem megsértették a város hatóságát is, a melynek teljes mellőzésével olyan jogokat gyakoroltak, a mely jogokat csakis a város hatósága lett volna illetékes közlege a főkapitány által gyakorolni jogosítva.

De van annak a dolognak még egy bibije is. Katonáék e tettükkel

elárulták, tanusították, hogy mennyire türelmetlenek a nemzet színei iránt, elárulták, hogy a nemzet érzelmeit respektálni egyáltalán nem képesek. Sokszor lehet kicsiségekből is következtetni.

No már kérem, ki merje akkor hinni, hogy a cs. és kir. hadsereg a nemzet aspiratioinak megfelelően, fogja majdán zászlóját elül vinni a tettek mezején, ki higye még, hogy a fekete-sárga zászlónak elüvitelét a magyar nemzet simpathiája követvé, ha katonáék azt tartják, hogy zászlójuk a magyar nemzeti színek szomszédságát meg nem tűrhetik.

A dolog egyébként aligha marad ennyiben, s valószínű, hogy a magyar nemzeti zászlón ejtett eme sérelem a város közgyűlésén is szóba kerülend.

Mi a magunk részéről tudjuk, hogy eldobnók magunktól a tollat, ha ilyen s ehhez hasonló sérelmek felett való megbotránkozásnak kifejezést adni nem iparkodnánk, de érezzük azt is, hogy e megbotránkozásnak méltóképen való kifejezésére a mi tőlünk nagyon is gyenge, nagyon is puha.

No hát hisszük, hogy majd akad, ki e szerszámmal jobban tud bánni.

Addig azonban mi is megtesszük kötelességünket.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlése.

— 1895. május 7-én. —

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága e hó 7-én rendkívüli közgyű-

lést tartott, melynek egyetlen tárgya Sándor Béla főispán leköszönése és e tárgyban hozott határozat hozatala képezte.

A levél, melyet a főispán a megyei bizottsághoz intézett, így hangzott:

„Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Azon több, mint 30 év alatt, melyet közszolgálatban töltöttem, oly terhes feladatok nehezettek vállaimra, hogy azok sulya alatt elfaradván, belattam, miszerint magam iránt kötelességet teljesítek, a közügynek pedig szolgálatot teszek, ha eddigi állásomat elhagyom és azt egy teljes munkáerővel bíró férfiúnak engedem át.

Ezért kértém a magas kormányt, hogy legkegyelmesebb uram, királyomnál javaslatba hozni méltóztassék, miszerint Bács-Bodrogh vármegyénél és Zombor szabad királyi városánál több mint 14 éven át elfoglalt főispáni állásomtól felmentessem.

A magas kormány méltányolván eme indokaimat, kérelmemet teljesíteni kegyes volt és az általa tett előterjesztés folytán ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi április hó 23-án kelt legfelsőbb elhatározásával engem főispáni állásomtól felmenteni és szolgálataimat a Szent-István-rend kiskeresztjének adományozásával legkegyelmesebben elismerni méltóztott.

Ez által megszakad azon szoros és bensőségteljes viszony, mely engem több mint 30 éven át anyamegyémhez kötött és melynek tartama alatti küzdelmeimben az adott erőt, hogy azon vármegyének kívántam legjobb meggyőződéseim szerint javát és boldogságát előmozdítani, mely engem kora ifjúságomtól kezdve kegyeivel elhalmozott és bizalmával megajándékozott.

Mert hálával és büszkeséggel konstátálom, hogy a vármegye közönségének kegyessége és bizalma közpályámon szakadatlanul kísért.

A vármegye közönsége tisztségeiben a legalsóbbtól mindig egyhangu választás után, aránylag rövid idő alatt fokról-fokra emelt, míg végre a vármegyei tisztségek legmagasabbikával, az alispántal a vármegye kormányzatát bízta réám.

A bizalom ezen osztatlan és szakadatlan nyilvánulási irányították személyemre a magas kormány figyelmét; ugy hogy akkor, midőn 15 év előtt a főispáni szék a vármegye közönségének legnagyobb sajnálatára mélyen tisztelt elődöm Gromon Dezső ur öngyméltósága lemondása folytán megürült, — annak elfoglalására engem hi-

T Á R G Y A.

Anasztázia hercegnő.

— Orosz elbeszélés. —

Itta: Amphiteatrov Sándor.

III.

Miután vázoltuk Anastázia hercegnő életét, keressük föl ismét az operapáholyt amelyet elbeszélésünk elején elhagytunk. Egy kétségbeesett hang a tenor torkából megzavarta a hercegnőt jószágigazgatójával folytatott társalgásában. A hercegnő a színpadra tekintett, tekintete találkozott az énekesével, s vállat vont.

— Ez még mindig árulja magát, — mondá megvetőleg.

— Ugy van hercegnő, ez az arszlán uralkodik még mindig minden idevaló asszony és leány fantáziája fölött.

— En nem szeretem ezeket az embereket, — mondá Anastázia Romanovna boszankodva. — A színpad rut világ.

— Tudja, nem rég mult, mikor még azt beszélték, hogy . . . Szamoiszky habozott. Anastázia figyelmesen nézett a szemé közé.

— Miért haboz? Talán valami pletykát hallott? Beszéljen, én megengedem!

— Nalunk az a hír kering, hogy hercegnő el akarja magát választatni a herceg-

től s nőül akar menni egy nem tudom színészhez, vagy művészhez.

A hercegnő egy kissé elhalványult. Az arca hideg, vad kifejezést öltött s a szemöldöke közt egy ránc jelent meg s a szemé acélos fényben égtek.

— Ah! Tehát itt is beszéltek arról, — mondá vontatva.

— Igen! — bocsásson meg kegyelmes asszonyom.

— Mit sem tesz, . . . és mért nevez engem „kegyelmes asszonyonak”? Ki nem állhatom ezt! Ez a hír hazugság, Vladisláv Antonovics, aljas hazugság, noha . . . Igen majd én magam fogok önnek arról elbeszélni egyet-mást! A felvonás véget ér, menjünk innen.

Felhevült arccal emelkedik föl helyéről.

Az egész uton hazafelé hallgatott Anastázia Romanovna. Szamoiszky sem mert hozzá beszélni. Otthon meglehetősen nagy társaságot találtak. Ma azonban a hercegnő nem mutatott kedvet, hogy soká együtt maradjon a vendégeivel. Azok, kik ezt észre vették oly tapintatosak voltak, hogy előbb eltávoztak, Szamoiszky is fölkel, hogy eltávozzék, mikor az előszobában a hercegnő komornája felkérte Anastázia Romanovna nevében, hogy maradjon.

A jószágigazgatónak egy félóraig kellett várnia míg a hercegnő magához hívatta. Időközben átülözködött.

Szamoiszky egy világoskék pongyolában találta őt egy kis két terítéssel fölterített asztal mellett gondolatokba mélyedve, előtte egy vázában gyümölcs állt s egy kis serleg gyöngyöző borral telve.

— Foglaljon helyet, — mondá röviden Anastázia Romanovna. — Látja, én hű maradtam szokásomhoz s még mindig szeretek vacsora után egy derék emberrel csevegni . . . Töltsön magának egy pohár bort, vegye a tanyérjára ezt a gránát almát s mondja meg nyíltan ismeri a nevét annak a férfúnak, akiről nekem a színházban említést tett?

— Igen, a neve . . .

— Mi? — kérdé izgatottan a hercegnő, anélkül, hogy csak rá is nézett volna Szamoiszkyra.

— Léga!

— Ugy? . . . és elmondták önnek, hogy színész?

— Igen, színész vagy művész, már nem emlékszem rá határozottan.

— Sem az egyik, sem a másik. Hallgasson meg! El fogom mondani a történetet, noha — ah mit — noha nem volt benne épen a legszebb szerep az enyém.

Maga emlékszik még arra, hogy az ismert Bonty bukásából, amely annyit ezer családot tett tönkre, egyedül kerültem ki veszteség nélkül, mert sejtelmem volt s néhány nappal a katasztrófa előtt a tőkémét kivontam, és másutt helyeztem el. Több

vott fel és én a körülmények hatalma által kényszerítve, azt elfogadtam és fájó szívvel a vármegye szolgálatából kiléptem.

Az eddig élvezett bizalmat és támogatást azonban a tekintetes törvényhatósági bizottság ezen új állásomban nemcsak hogy meg nem vonta tőlem, sőt minden alkalommal fényesen igazolta, hogy méltányolja ama nehezségeket, melyekkel küzdenem kellett és ennek folytán támogatásában az eddigienél még fokozatabb mérvben részesített.

Eme kiváló kegyességet a tekintetes törvényhatósági bizottságnak eddigi állásomban azzal iparkodtam meghálálni, hogy minden intézkedéssel oda törekedtem, miszerint abból a vármegye lakosságára csak jó haruljon.

Oda törekedtem, hogy a vármegye közigazgatása az adott körülmények között minél jobb legyen és ebben engem az én fáradhatlan buzgalmu munkatársam, a vármegye kitűnő alispánja és a vármegye derék tisztikara teljes odaadással támogattak, a tekintetes törvényhatósági bizottság pedig törekvéseimet jóakaratu méltánylásban részesítette.

Oda törekedtem, hogy a vármegye tisztikara ne kedvetlenül nézjen az azon tendenciózus és igaztalan támadások folytán, a melyek a vármegye adminisztrációja ellen az újabb időben intézettek, mert meg voltam győződve arról, hogy az igazságos megítélésnek ideje el fog következni. Mi meg is történt, mert az állásom elhagyása alkalmával személynemet ért legmagasabb kitüntetés nem kizárólag engem illet, hanem illeti mindazokat és fényes elégtétel mindazoknak, akik a vármegye adminisztrációjában vezetésem alatt részt vettek.

Befolyásom mindkét részen felhasználása mellett mindig oda törekedtem, hogy egyrésztől a vármegye közönsége az ország törvényes kormányát a haza javára czélzó törekvéseiben támogassa; másrésztől pedig, hogy a kormány jóindulata a vármegyének megtartassék és hogy kerültsenek a hasonlóbbakban előforduló konfliktusok; mert az volt és most is az a meggyőződésem, hogy a konfliktusokban mindig a gyengébb fél és így csakis a vármegye lehet a vesztes.

Végre oda törekedtem, hogy a vármegye lakosságának egyes osztályai, felekezetei és nemzetségei közt az oly annyira szükséges jó egyetértés és így a vármegye békeje és nyugalma soha meg ne zavartassék.

Hogy eme törekvéseimet mennyiben koronázta siker, annak megítélését a tekintetes törvényhatósági bizottság, mint a köz-

vetlenség folytán legilletékesebb bíró igazságos ítéletére bízom; de arról legyen meggyőződve a tekintetes törvényhatósági bizottság, hogy ha az eredmény nem mindenkor volt kielégítő, az nem az én akaratom hiányán mult, hanem annak oka az emberi gyarlóságban és a körülményekben keresendő.

Most pedig remegő szívvel bucsut veszek a tekintetes törvényhatósági bizottságtól: hálás köszönetet mondok az irántam mindenkor tanusított kegyességéért és jóakarataért és azon őnnépesség fogadalmat teszem, hogy ezután is minden tudomást, tapasztalataimat és tetterőmet arra fogom szentelni hogy hön szeretett anyamegyémnek, minél több hasznos szolgálatot tehessek ez által némileg is megháláljam mindazon sok jót, amellyel engem a vármegye törvényes képviselője és annak összes lakossága hosszú közpályámon elhalmozott.

Magamat továbbra is szíves jóindulatukba és kegyességükbe ajánlva, kitűnő tisztelttel maradtam Zomborban, 1895. év április hó 26-án, a tekintetes törvényhatósági bizottságnak, alázatos szolgálója: Sándor Béla.

Schmausz Endre alispán a Sándor Béla bucsulevelének felolvasása után a következő beszédet mondotta.

„Mélyen tisztelt közgyűlés!

Elhangzott a bucsúszó! Az iment felolvasott legkegyelmesebb felmentési ténynek tudomásunkra való adása és ezen bucsú-irat az utolsó hivatalos alkalmat szolgáltatja nekem arra, hogy annak, aki hosszú sikerdús és a királyi kegy dicső fényétől körülvevő pályafutás után fényes állásától önmaga válik meg, — hogy annak azon fontos, kitartó és odaadó munkásságért, melynek eredménye lepton-nyomon mutatkozik, őszinte és hálás köszönetünket kifejezzem és remelem, hogy megtaláljuk annak a módját, hogy miként kell az ily kiváló érdemeket jutalmazni, hogymiként kell azokat megörökíteni és hogy miként állíthatunk fel emléket annak, hogy az ne csak pusztá emlékirat, de egyúttal a jövő nemzedéknek példa is legyen!

Mélyen tisztelt uraim! Nagy örömmre szolgál, hogy intenciójuktól eltaláltam, hogy szívűkben olvasni tudtam a távolból is és hogy a mint április 26-án a legkegyelmesebb felmentési irat leérkezett, azonnal a fenforgó viszonyok mérlegelésével siettem módot nyujtani arra, hogy halálknak és igaz ragaszkodásunknak mielőbb méltó kifejezést adhassunk. (Szünni nemmi akaró éljenz)

Mélyen tisztelt uraim! Nem szándékom nekem Bács-Bonroggh vármegye főispánjáról ékes beszédet mondani, azt, — megvagyok győződve — nálam illőben fogja a törvényhatósági bizottság egyik szónoka megtehenni, de kötelességem ezen helyről és ebben a minőségemben is konstataálni, habár röviden — azon hosszú sorozatát az ő tevékenységének, a melyek mindig lelki szemem előtt lebegnek és e melyek fényesen bizonyítják a mai napnak fontosságát.

Mélyen tisztelt uraim! Tény az, hogy őméltsága a főispán ur, mielőtt ezen fényes állásába helyeztetett, már teljes 16 évet szolgált ezen vármegyénél és tisztikarával. Tény az, hogy ezen tisztikarban a legalsóbb fokon kezdette pályafutását és saját erélye és saját tehetsége, tudása fokról-fokra emelte; a közigazgatás minden ágában való mesteri képzettsége, igazságszeretete, becsülete az, a mely őt ezen bizottság lelkében is fokról-fokra emelte és oly gyorsan növekedett az iránta való szeretet és hála is, a mely mértékben haladt állásaiban.

Mélyen tisztelt uraim! Csakis így történéhetett az, hogy ily rövid idő alatt oly nagy pályát futhatott be saját erejéből és hogy így az utolsóból első lett.

Mélyen tisztelt uraim! Tény az, hogy mindezen állásaiban folytonosan nemcsak a legnagyobb ügybuzgalommal és szakértelemmel dolgozott, hanem egyúttal folytonosan ezen vármegye boldogsága képezte célpontját, a mely felé szüntelenül törekedett. Haladt, míg kicsiny volt maga és mikor megnőtt, azon szeretet és bizalom nyujtott neki bizottságot, a melyvel körülötte kormányzatát a nehez átmenetekben szerencsésen és sikeresen vezeti.

Neki nemcsak az egyes ügyiratok pusztá elintézésére volt a főcélja, hanem a közigazgatási érdekek magasabb érvenyesülésére. Ezen programnak ugyszólván a képezhető legkezdetlegesebb stadiumában érkezett akkor, a midőn a főispáni szék őméltsága Gromon Dezső leközsönésével megürült, a kormány figyelmé ő reája esvén, őfelségének kegye és bizalma folytán kénytelen volt alispáni állás a elhagyásával a főispáni széket elfoglalni. De uraim, hiszen nem volt az oly rég, hogy sokan ne emlékezzenek rá? oly beiktatás volt ez mely nem csupán törvényszerű forma volt, hanem olyan, mely mellett felkészült a törvényhatósági bizottság valamennyi tagja és amely mellett méltán lett kitüntetve az, aki becsülettel működött. Ekkor is világosan kijelentette, hogy ő ezen vármegyének ép oly hiv-

mint egy évet töltöttem Olaszországban, névleg Florenzből. Tudja, hogy veszteségeket nem igen veszek a szívemre, de Bonty bukása nagyon megrémített, nem gondolhatam remélet nélkül arra, minő veszélyben forogtam, s hogy mily szerencsésen menekültem meg belőle. . . Itélje meg maga, mit tehetek pénz nélkül. Én koldus leszek!

Mikor arra gondoltam, hogy ep olyan gazdag vagyok, mint előbb, végtelen boldognak éreztem magamat. Hogy tényleg meggyőződjem gazdag voltamról úgy dobálóztam a pénzzel, mint soha ezelőtt, abban a bizsáke meggyőződésben hogy semmi sem képes a pénzszerényemet kimeríteni.

A Florenzből töltött idő úgy tunt el, mint egy álom. Egyszer egy levelet küldtem valami Liundi nevű szegény fiatal embernek, aki nem volt ostoba s különben nagyon szép fiatal ember volt, s mint mondják szerelmes is volt belém, s meghívtam magamhoz.

Mikor Liundi megkapta a meghívómat, uszott a boldogságban, de nem csekély zavarba jött, mikor meggondolta, hogy nincs frakkja, s annyi pénze sem, hogy egyet béreljen, hogyan láthasson tehát el a dúságdá Latvín hercegnő pazar fényű estélyére. A szobében nem volt több mint két öltöny s ebből akart élni egész héten. Miután egy ideig gondolkozott, elment a barátjához Rati orvoshoz s kérte tőle a frakkját.

Rati megtadta tőle. Mit tegyen sze-

gény Liundi. Annára szeretett volna résztvenni az estélyemen, hogy végre elhatározza, hogy ellopja Rati frakkját.

Úgy tett, amint kigondolta! Miután belebujt a frakkba, teljes díszben haladt végig a Via Calzainolin, Florenz legelőkelőbb utcáján. Ejszere szembem találkozik Rattival, aki meglátja rajta a frakkot, s kérte hogy vesse le azonnal, ha azt nem akarja, hogy a rendőrséggel gyűljék meg a baja.

Egyik szó követi a másikat, s a vita hevében Liundi kirántja a kését és agyonszurja Rait.

Nagyon természetes, hogy Liundit le tartóztatták és börtönre vetették. Sajnáltam szegény embert, mert miattam történt mind-az. Hogy menyinyimbe került Liundi kiszabadítása, arra már nem emlékszem, annyi azonban tény, hogy a mikor a törvényszéki épületbe mentem, hogy jelen legyek a tárgyaláson, akkor már tudtam, hogy fel fogják menteni. Ennek daczára a tárgyalás a szokott módon folyt le. A vádló mennydörgött, a bírák elvégezték kötelességüket, a védő azonban olyan beszédet tartott, hogy a bírák nem minden nyugtalanság nélkül tekintettek rám, hogy nem sértődöm meg, mert óriási őszszöveget adtam nekik s azonfelül még ilyen filippikát is meg kellett hallgatnom.

Ez az ur édes keveset beszélt Liundiról, hanem kiterjeszkedett a szociális bajok-
ra, a tőke uralmára, a gazdagok korrumpáló befolyására stb. Szóval a bűnös sem Li-

undi volt, hanem én. Én ültem s nagyon természetesen hallgattam a beszédet mozdulatlanul, mint egy szobor. A védőt hidegvér-
szemmeláthatóan dühbe hozta, ez en-
gem rendkívülien mulattatott, s ennek daczára készkarva unatkozó arcot vágtam; sőt emlékszem rá, hogy kétszer ásítottam is. Azt gondoltam, hogy ez a megvadult ügyvéd egyike azoknak a közönséges olasz feleségöknek, akik megerőltetik magukat, csak-hogy szenzációs beszédet tartsanak.

Kitűnt azonban, hogy ez az ügyvéd nem volt közönséges ember, hanem egyike a legheiszebbeknek, s azonkívül híre volt mint rendkívül becsületes embernek, demok-rata volt a szó teljes értelmében s ellensége a tőkének és bourgeoisiének s elnöke egy republikánus klubbnak; nem volt más, mint akit őn említett — Lega.

— Ah! — gondoltam, — tegyünk próbára, a majd megbüntetik én vakmerőségért.

Nemsokára Liundi felmentése után, sajtúközvetítéssel levelemben meghívtam Legát magamhoz. Észrevehetőleg zavarral jelent meg.

— Signor — mondtam neki — tetszett nekem az a beszéd, amellyel azt a szerencsétlen Liundit védte. Maga becsületes gondolkozású ember. Nem merném, hogy azért a gyönyörűségért, amit nekem beszédjével szerzett megajándékozom, mert olyan ember, mint őn nem fogadhat el olyan asszony-

barátja és támogatója leszen, mint volt. Megmondotta akkor es napról-napra fokozódó és ejjel-nappal tartó munkával be is bizonyította ezt. És mi történt azóta, a mióta ő a főispáni méltóságba be volt iktatva ezen kívül.

Hiszen csak nagyjában kívánhatok vonásokat ide állítani, mert az ő érdemeit kiemereni úgy sem volnék képes. Milyen lelkes, hazafias hangulat van a megye minden részében! Ezen hangulat keltése, ébrentartása körül neki halhatatlan érdemei vannak.

De tisztelt uraim, hol vannak a nemzetiségi velleitások? Ugyebár azok elmultak, önmaguktól kialudtak. A megyének minden részében az igaz hazafiaság honol.

Tisztelt uraim! Az ő igazság-szeretete és igazságos érzülete elérték azt, hogy nincsenek sem nemzetiségi, sem vallási nehézségek, csak a kölcsönös szeretet, bizalom, mely napról-napra fejlődik, található e megyében. Maga a tisztikar, — melylyel azon ritka szerencsét érte meg, hogy 30 évig közvetve vagy részben közvetlenül munkálkodhatott, — volt egyike leghatalmasabb támaszára.

Csak a legnagyobb hálaival emlékezhetik meg azon szeretetről, amely irányában nyilvánult. Ez szükséges volt, mert nehéz viszonyok között sok munkát végezni csak akkor lehet, ha oly támogatás, oly vezetés és oly irányítás foglal helyet, a melyekben mi reszesültünk és a mely által egyuttal azon módba helyeztünk, — akkor a mikor a legszigorubb próba alá vetettünk, hogy annak eredményére nagy megnyugvással tekinthetünk vissza.

Tisztelt uraim! Ha odább terjed gondolat menetem, kell, hogy különösen a magam személye részéről az én helyzetemből kifolyólag a legbensőbb hálamat juttassam kifejezésre azon nehéz viszonyokhoz és azon sikerekért, a melyeket ömeltőségének segítségével el tudtam érni. Ő nemcsak ezen vármegye történetében biztosított helyet magának, hanem szerzője megannyi maradó becsei műnek, a mely szerte hirdeti az ő dicsőségét. (Éljen éljen.)

Mélyen tisztelt uraim!

A most felolvasott bucsuszó hallatára tekintsük annak hangját, annak vegszavát, ki nem volna meghatva. Kinek szívéhez nem szól azon hang, a mely abból e pillanatban felénk sugárzik, a mely ép úgy, mint midőn alispáni állásától megvált, most is megédesíti a válás keserveit: hogy összes munkaerjét ismét ezen vármegyének ajánlja fel.

Mélyen tisztelt uraim! Ehhez hozzáképelem még azon királyi kegyet, amely a

bucsuszas pillanatában is nagyrebcsülést fejezett ki, akkor tisztelt uraim, kell, hogy miután az ő akaratából hagyott el, megnyugodjunk az ő saját kívánatában és hogy neki a jövő pályáján is szerencsét kívánjunk, kell hogy kerjük a Mindenhatót, hogy ömeltőséget tartsa meg a vármegyének a jövőben is. (Szűnni nem akaró és meg-megújuló éljen.)

Tulajdonképen most e pillanatban, a midőn szólok, vagy mások fognak szólni, akkor sem teszünk mást, mint egy érdemes történeti momentumot festünk. Hiányos volna, ha ez kellőleg nem juttatná kifejezésre azon hálát, a melylyel irányában el vagyunk telve. En teljes nyugalommal állok elő, hogy néhány indítványt tegyek a tisztelt bizottsági tag uraknak és megvagyok győződve, hogy azok egyhangulag és teljes örömmel határozattá fognak emeltetni.

Van szerencsem indítványozni:

1. hogy a törvényhatósági bizottság méltóságos Sándor Béla ur iránt érzett elismerésének, tiszteletének és halájanak jegyzőkönyvileg adjon kifejezést;

2. ömeltősága mellképét a vármegyei főispánok arcképcsarnoka javára lefestesse és annak a rendelkezésre álló alap terhére leendő foganatosisával a vármegye alispánját bizza meg.

Schmausz Endre alispán beszédét viharos éljenzés kísérte. Utána Piukovits József bizottsági tag a következő beszédet mondotta el:

„Tek. törvényhatósági bizottság!

Ki a nyilvános életben működik, készüljön el, hogy minden ténykedése nyilvános elbírálás alá esik, mely annál szigorubb, minél magasabb polcon áll az illető.

És jól van ez így. Ki a szabad kritikát elviselni nem bírja, nem való a közpályára.

Szabad nemzetek sohasem mondták a jogról, hogy polgáraink nyilvános ténykedését nyilvánosan nyilvánosan megbírálják. A szabad kritika elhallgatása mindenütt a közszellem hanyatlásának volt következménye.

A távozó főispán egész élete a közügy szolgálatában a nyilvánosság előtt folyt le. Működése fölött e teremben, hol Bács-Bodrogh vármegye közönségének színe java szokott összegyűlni, hol sohasem fogják elnyomhatni a szabad szót, elég gyakran volt alkalmunk pro et contra ítéletet hallani. Mindannyiunk emlékezetében vannak a szenvedélyes politikai tusák, melyeknek megyénk az utolsó 15 év alatt szünteret képezte, a

heves támadások, melyeket a távozó főispán ellen politikai ellenfelei intéztek.

Nem azokból az emberekből való volt ő, kiknek működése, bármely irányu lett legyen is az, nyomok nélkül maradhatott volna.

Minél határozottabban van valakiben kifejlődve az egység, minél inkább képvisel egy határozott irányt, annál inkább kihívja akaratlanul is az ellenezetiek támadását.

Igy volt ez Sándor Bélánál is. Politikai barát szerette, politikai ellenfél tamadta, olykor talán gyűlölte, kevése egyike becsülté.

Van valami megtisztelő abban, midőn komoly förtás küzdelemben valaki az ellenség nyílainak céltáblául szolgál.

Es ő becsülettel állta meg helyét, hvő őt királyának kegyelme és miniszterének bizalma állította. Egesz odaadással iparkodott kötelességét teljesíteni, a mi ezen sok nyelv és vallásu megyében annyi nehézségbe ütözködik.

Hogy mennyire szerette a tisztviselői kart, mennyire örült minden egyes előmenetelének, azt alig szükséges felemlítenem. Mindenki emlékszik azon megható jelenetre, midőn a tiszt kar szeretett volna főnökétől elbucszott. Ezen ragaszkodáshoz csak azon szeretet hasonlítható, melylyel a volt főispán anyamegyéje irán viseltetett. Es ez a szeretet öntudatos volt. Ismerte megyéjét, mint csak kevesen. Tudta, milyen óserő rejlik e megyében, mely sem politikailag, sem közgazdaságilag nincs még teljesen kiaknázva. Büszkén vállotta magát e megye fiának, s mikor a velles pártarcok közepette politikai ellenfeleink közül némelyek szenvedélyüktől elragadva oly súlyos vadakkal illelték a megyei adminisztrációt, hogy bácska embernek arcába kellett, hogy szökjön a vér, hite és bizalma megyéje és annak tisztikara iránt akkor sem ingott meg. Elborulva láttam honlokát, megalázva soha.

Hogy hibákat is követhetett el, azt ugy hiszem, ő legkevesebbé fogja kétségbe vonni, de ki az, ki egy hosszú politikai pálya után önmagáról az ellenekkel állíthatja.

A közügyekkel foglalkozni Sándor Béla ezután sem szűnend meg.

Tevékenységének csak formája változott meg.

Sohasem mulasztom el állást foglalni azon fel fogás ellen, mely szerint csak azok tekinthetők a közügy embereinek, kik hivatalnokai minőségben szolgálnak az államt.

Isten után hazáját szolgálja a lelkes, midőn hivat a béke és a felebaráti szeretet tanaira oktatja, hazafias dolgot művel a gazda, midőn 2 szem gabonát igyekszik előállí-

tól mint én vagyok ajándékot. De azt hiszem, nem fog megkoszarzni, ha annak az iskola-egyletnek, amelynek én az elnöke, egy csekélyke összeget adok?

Es egy chekett adtam át neki. A fiatal ember egészen zavarba jött.

— Signora . . . de ilyen bőkezűség . . .

— Minden „de“-t félre kell tenni! Teljesen igaza volt, mikor azt mondta, hogy a külföldiek nagyon sokat tekoznak s megörtöjtik a nép erkölceseit. En kivétel akarok lenni s néhány ezer frankot ajánlok föl egy jó ügy érdekében. Ez már másodszer történik, mióta Flórenczben vagyok.

— És mikor először . . . vagy az titokban maradjon kegyelmes asszonyom? — mondá tiszteletteljesen Lega, s még a „signora“ helyett is „kegyelmes asszony“-t mondott, ami mindenesetre sok egy demokratától.

— Nem, maga előtt ne maradjon titokban, mert maga is szereplő volt. Miután nem igen bízom a flórenci bíróság igazságosságában, hogy a maga szép beszédjét méltányolni fogja, néhány ezer frankot osztottam ki, az areopag tagjai közt, hogy Liundit felmentsek . . .

— Így tehát, miattán én beszéltem . . .

— Már előzőleg meghozták az ítéletét.

— A szónoklatom tehát . . .

— Gyönyörű volt.

— Nem is érdemes tehát beszélni többé. Szegény hazám, de mélyen sülyedtél.

Megvallom, hogy megijedtem, mert még soha sem láttam embert annyira kétségbeesve. Lega hátrahagyott a székeben, a fejét az asztalra hajtotta s sirni kezdett. Erőszakkal tudtam egy kis vizet beadni neki.

— Hallgasson meg hercegnő, — mondá magát mentetve, — nyíltan akarok beszélni. Ép néhány perccel előbb volt velem szemben oly kedves és nagy lelkű, hogy nem tudom vádolni. Nagyra becsülöm. Hanem vallja meg őszintén, igaztalan voltam. Megtisztelt és meghívott egy báljára s láttam leghiresebb költőinket, tudósainkat, énekesinket, művészeinket, akik tédert hajtának ön előtt és hódolnak, csuszának-másznak, s ön ugy bánt velük, mint egy királynő a rabszolgával . . . nem, még rosszabbul, ugy, mint a lakájokkal. S most hozzájárul ehhez, hogy az ön pénze még a mi igazságszolgáltatásunknál is hatalmasabb . . .

Lega és én nagyon hamar jó barátunk lettünk és lassankint belém szeretett. Kezdetben, mikor velem beszél — mint a mi orosz asszonyaink mondják — nagyon „értelmesen“ beszélt Olaszországról, a jövő demokráciáról, a szociális reformról; szóval beavatott hitvallásába.

Azután megismertetett az olasz irodalommal. Elkézdte a szatirikus Giustival és végezte a szentimentális Stecchettivel! Innen aztán nem volt már messze a szerelmi vallomás.

Mint semmiféle ügyemet, ugy a vele való viszonyomat sem igen titkoltam. Az emberek elkezdtek pletykázni, hogy elváltak a hercegnő s nőül megyek Legához. Ez a csodálatos ember — ugy látszott — maga sem gondolt arra, hogy valaha az életben még megválnunk egymástól.

Kezdet érdeklődni az ügyeim iránt, rendelkezett a pénzezméről, anélkül hogy kérdezte volna. Ami az enyém volt, az az övé is volt. Kezdetben teisztett nekem Lega, később untatott ez az egész szerelmi viszony s egy napon azt mondtam neki:

— A viszontlátásra kedvesem! Holnap utazom Párisba.

— Hogyan? Párisba?

— Igen Párisba. Mi van azon csodálni való? Ügyemet elintézn.

— Es én?

— Te Florencben maradsz.

— Mikor térsz vissza?

— Soha.

— Minő tréfa ez?

— Semmi tréfa. Elválnok örökre!

— Hűtelen leszel hozzám. Nem szeretsz többé!

— Ha akarod, igen! . . . Különbén is sohasem szerettelek.

— Mit jelentens ez?!

— Ott állt a szerencsétlen halványan, tétovázva, s azt suttagta:

— Kérlek, gondolj vissza szerelmünkre . . . hát mit jelentens az?

tani ott, ahol eddig csak egy termett, a keskedő midőn a termelőt érintkezésbe hozza a fogyasztóval, hazáját is szolgálja, és a pénzintézet, mely a felhalmozódó tőket újabb termelek céljából a közönség rendelkezésére bocsátja — az is a hazát szolgálja.

Minden komoly tevékenységet megnevesít a magyar haza fenséges eszméje, melynek propagálásában ez a páratlan megegyésről évről évre nagyobbodó szerepet vinni van hivatva.

T. közgyűlés! Érzem, hogy elfogult vagyok, hogy a jelen pillanatban alig tudok igazságos lenni. Ha talán nem eléggé emeltem ki a volt főispán érdemeit, úgy a t. közgyűlés elnézését kérem. Féltem, hogy baráti érzelmeim elragadnak és túlságosan subjektív jellegű kölcsönöznek beszédemnek. Ha pedig olyanok találkoznak igen tisztelt politikai ellenfeleink között, kiknek nézete szerint az ellenkező hibába estem, szolgáljon méntségemül azon körülmény, hogy a visszavonuló főispán alatt kezdtem meg szerény közpályámat. Ő volt az, ki mint annyi más, csekélységemet is bevezette a megyei ügyekbe, melyekbe való jártasságát soha sem tudtam eléggé csodálni.

Kevesebbel, mint a mit mondtam, már valóban nem adózhattam emlékének.

De ha én ma nem is tudtam igazságos lenni Sándor Béla iránt, igazságos lesz iránta az utókor. Majd ha annak idején szakavatott történetész szenvedélytelenül megírja Bács Bodrogh vármegye azon korának történetét, melybe az ő nyilvános szereplése esik, fel fogja említeni, hogy főispánságának ideje alatt a megye egy politikai, mint kulturális tekintetben nagyon haladt, hogy ritka szorgalmú és önzetlenségű hivatalnok volt, hogy a hatalmat erélylél, de egyáltalán mérséklettel kezelte a megyében, önérettel és méltósággal képviselte megyéjét kifelé, hogy e nagy megye legjobb fia közé tartozott, kinek nevét a késő utókorban is fogják emlegetni — tisztelettel, és aligha csalódom, ha azt állítom, hogy szeretettel.

Elfogadom az igen t. alispán ur indítványát azon megtudással, hogy Sándor Béla életnagyságu arcképet közadkozásból e díszes terem részére lefestessük."

Utána *gr. Széchenyi Emil* a következő indítványt tette:

"Tekintetes törvényhatósági bizottság! Örömmel fogadom mind a nagyságos

— Azt jelentette kedvesen, hogy magán beszédjében sokat említette az önzetlenséget, megvesztegethetlenséget, szociális becsületességet. Akkor elhatározom, hogy próbára teszem s ime, maga is nagyon megvásárolhatónak bizonyult. Azt gondoltam Lega meg akar ölni, mert mint egy feldühödött fenevad úgy rohant rám, de mindenre előre elkészülvén egy revolver volt nálam. Szerencsére nem volt rá szükségem. Lega ismét észre tért, fejéhez kapott és kirohant a szobából. Többet nem láttam őt.

Ezzel végződött ez a csuf történet. Hogy szemrehányást kellene érte tenni magamnak, azt senki sem állíthatja. Magam legjobban tudom. Hanem mindenesetre nagyon fájó emléket hagyott hátra szívemben. Most Vladiszláv Antonovics menjen aludni, tovább nem tartóztatom.

— Még egy szót Anasztázia Romanovna. Szerette egy kissé legalább ezt a Legát?

— Nem, ha szerettem volna alig lettem volna képes arra, hogy ily kegyetlen legyen hozzá. Nem! Hát vajon lesz-e én valamikor szerelmes! Hajh, ki tudja! A szerelem csak érzékeny — s akármit mondanak — kissé együgyű szívekben terem csak meg, s engem az én férjem, noha más-különbön nem állhat ki, egy faragatlan kőköz hasonló, de akaratszilárd és okos asszony-nak mond.

(Vége.)

alispán urnak, mind nagyságos Piukovits József bizottsági tag urnak indítványát.

Ezen indítványhoz azonban van szerencsém meg kiegészítésül egy más indítványt a tisztelt közgyűlés elé terjeszteni.

Tekintve a mai napnak ünneppélyes voltát, tekintve a tisztelt közgyűlés s az egész vármegye közönségének fájdalmát, a fölött, hogy körünkől Sándor Béla távozik, tekintve másrészt az egész vármegye örömteljes érzetét, amely erőt vesz, amidőn Sándor Béla érdemeinek teljes méltatására a Szent-István-rend kiskeresztjét ezen nagy kitüntetéssel öfelsége, koronás királyunk adni kegyeskedett, úgy hiszem a tisztelt közgyűlés intencziójának meg fog felelni, ha a következő indítványt teszem:

hogy az imént elhangzott indítványok, különösen az alispán urnak indítványa, teljes terjedelmükben szövegszerű jvkbe iktattassanak és a jvkvi kivonat megfelelő formában küldöttség útján Sándor Béla urnak adassék át!

továbbá azt indítványozom, hogy ezen mai gyűlés, a melylyel bekövetkezik a bucsuzási tisztelgésünk, a mai napra berekesztessék s képezze a mai gyűlésnek zárkötvet, Sándor Belától való elbucuzásunk."

Ezután Schmausz t. Endre alispán a határozatot a következőkben hirdette ki:

A vármegye törvényhatósági bizottsága a felolvasott belügyminiszteri intézmenyt és ömeltósága Sándor Béla urnak folyó évi ápril hó 26-án kelt bucsuzó iratát tudomásul veven, teljes és élénk átérzésével azon hervadhatlan érdemeknek, melyeket Sándor Béla ur ömeltósága kizárólag Bács Bodrogh vármegyének szentelt, három évtizedet meghaladó közpályáján, mint korábban a vármegye tisztviselője, alispánja és majdnem 15 éven át főispánja, a vármegye irányában úgy annak szellemi, valamint anyagi felvirulása, annak biztosítása és állandósítása körül szerzett, amely érdemeket nem csak a szorosán vett vármegyei közigazgatás működése, hanem a társadalmi élet keretében létrehozott üdvös és közhasznu alkotások is hirdetnek, a melyeknek sikerdus eredményét a vármegye lakosságának közbékéje, előrehaladása és jölete dicsérik, és mely eredmények fényes bizonyítékai annak, hogy e vármegye az ő személyében mindenkor, minden — néha súlyos körülmények között is — tántoríthatatlan igaz, hű fiát bírta és tisztelte: a mint egyrészlől igaz sajnálattal értesült, hogy a vármegye kormányzatától kizárólag saját megmáshíthatlan akaratából visszalépett, úgy másrészlől megelégedéssel és örömmel állapítja meg, hogy ő császári és apostoli királyi felségének fejedelmi kegyessége, a magyar kormány megérdemelt méltánylása, a vármegye törvényhatósági bizottságának és vármegye összlakosságának meleg elismerése, igaz tisztelete és őszinte hálaája kíséri ömeltóságát a magán életbe s ez utóbbiak szerény bár, de külső kifejezésévül egyhangu lelkesedéssel elhatározza:

1. hogy a törvényhatósági bizottság méltóságos Sándor Béla ur iránt érzett elismerésének, tiszteletének és hálajának jegyzőkönyvileg ad kifejezést;

2. ömeltósága mellképét a vármegyei főispánok arcképcsarnoka javára lefesteti és annak a rendelkezésre álló alap terhére leendő foganatosításával a vármegye alispánját megbizzza.

3. elhatározza továbbá, hogy ömeltóságának életnagyságu arcképet a vármegyei törvényhatósági bizottság tagjainak önkéntes hozzájárulásával egy hazai festőművész által lefesteti és ezen arcképet a vármegye székházának közgyűlési díszteremében rendeli elhelyezni;

4. elrendeli, hogy az ezen határozatnak, valamint a vármegyei alispánnak, úgy Piukovits József és gróf Széchenyi Emil bizottsági tag urnaknak imént elhangzott és a törvényhatósági bizottság érzelmeit híven tolmácsoló felszólalásainak szövegszerű felvételével megszerkesztendő közgyűlési jegyzőkönyvnek egy díszesen kiállított bortek-

ban elhelyezendő kivonata ömeltóságának annak idején köldönöseleg átadásának;

végül határozatilag kimondja:

5. hogy ezen elhatározásának előzetes közlése és a vármegyei törvényhatósági bizottságának elbucuzása céljából ennek a közgyűlésen jelen volt összes csatlakozni kívánó tagjai a vármegye alispánjának vezetése alatt ömeltósága előtt nyomban testületileg jelenjenek meg és ezen indokból az 1895. évi május hó 7-ére és a szükséghez képest a következő napra törvény szerint összehívott vármegyei törvényhatósági bizottsági rendkívüli közgyűlést holnap, azaz 1895. évi május hó 8-án reggeli 10 órakor folytatandja.

A közgyűlés a jegyzőkönyvet hiteltelitenek jelentette ki. Erre Schmausz Endre vezetése alatt számosan a főispáni lak terméibe vonultak, a hol Schmausz Endre alispán beszédet mondott a törvényhatósági bizottság nevében.

Rendkívüli közgyűlés.

— 1895. máj. 7-én. —

Zombor szab. kir. város törvényhatósága — mint azt lapunk mult számában közöltük volt, — f. hó 7-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya volt Sándor Béla főispán leköszönése s az erre vonatkozó határozat meghozatala.

A közgyűlés valami túlságosan látogatottnak nem volt mondható. Zombor szab. kir. város hivatalos „közönsége” soha se lelkesedett túlságosan Sándor Béla főispán személyeért és így lemondása is hidegen hagyta. A közgyűlést Schlagetter Gyula polgármester nyitotta meg s előadta annak egyetlen teendőjét.

Felolvastott a belügyminiszter leirata, mely már ismeretes olvasóink előtt és Sándor Béla levele, melyet a „közönség”-hez intézett. Ez utóbbi így hangzik:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Azon több, mint 30 év alatt, melyet közszolgálatban töltöttem, oly terhes feladatok nehezettek vállaimra, hogy azok sulya alatt elfáradván, beláttam, miszerint magam iránt kötelezést teljesítek, a közügynek pedig szolgálatot teszek, ha eddigi állásomat elhagyom és azt egy teljes munkaerővel bíró férfinak engedem át.

Ezért kértem a magas kormányt, hogy legkegyelmesebb uram királyomnál javaslatba hozni méltóztassék, miszerint Bács-Bodrogh vármegyénél és Zombor szabad királyi városánál több mint 14 éven át elfoglalt főispáni állásomtól felmentsem.

A magas kormány méltányolván eme indokaimat, kérelmemet teljesíteni kegyes volt és az általa tett előterjesztés folytán ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi április hó 23-án kelt legfelsőbb elhatározásával engem főispáni állásomtól felmenteni és szolgálataimat a Szent István-rend kiskeresztjének adományozásával legkegyelmesebben elismerni méltóztatott.

Ezáltal megszakad azon szoros és bensőségesebb viszony, mely engem több mint 1/2 éven át a tekintetes törvényhatósági bizottsághoz kötött.

Ezen idő alatt a tekintetes törvényhatósági bizottság irányombani jóakarátának és kegyességének, a város tisztikara pedig ragaszkodásának oly sok fényes jelét adta, hogy azokért legmélyebb háláérzet honol keblemben.

Azért most, midőn a tekintetes törvényhatósági bizottságtól búcsút veszek, a nekem nyújtott szakadatlan támogatásáért és kegyes jóindulatáért a tekintetes polgármester urnak és a város tisztikarának pedig személyem iránti őszinte ragaszkodásáért és odaadó közreműködéséért hálás köszönetet mondok és ígérem, miszerint mint e város közpolgára mindig egész erővel és lankadatlan buzgalommal a város javának előmozdítására fogok törekedni és ez által

város közönsége iránt érzett hálaomat leróni és magamat annak további kegyességére és jóindulatára érdemessé tenni iparkodni fogok.

Kitűnő tisztelettel vagyok, Zomborban, 1895. évi április hó 26-án, a tekintetes törvényhatósági bizottságnak alázatos szolgálója, Sándor Béla.

Még jóformán véget sem ért a felolvadás, már is szólásra jelentkezett

Fejér Gyula apát-plébános:

Midőn Sándor Béla ömeltősága — ugymond — az államhatalom nehéz, de magaslatos feladatával másfél évtized óta oly odaadó hazafisággal működött, most a midőn az általa viselt méltóságtól a saját akaratából megváltik, lehetetlen, hogy a hála, az elismerés, és a köteles hódolat legszentebb feladatát ne teljesítsük azon működéseiről, melyet Zombor szabad királyi város érdekében kifejtett.

Kifejti ezután, hogy az idegenek, a kik városunkban megfordulnak, egyre emlegetik a város rohamos fejlődését, haladását. Lehetetlen el nem ismerünk, hogy ez a fejlődés első sorban annak a férfinak az érdeme, a ki a város kormányzatának az élen állott, a ki minden befolyását mindenkor és minden irányban a város fővirágztatása érdekében vette latba.

Felolvasta végül a következő határozati javaslatot:

Zombor szab. kir. város közönségének egyetemét képviselő törvényhatósági bizottság kötelességének ismeri, hogy midőn ömeltősága Sándor Béla Zombor szab. kir. városának harminc év óta polgára, közel tizenöt év óta pedig főispánja, ezen állásától megváltik: kifejezést adjon ömeltősága iránti tiszteletének és ragaszkodásának.

Azon tevékenység, melyet ömeltősága mint e város polgára, ennek társadalmi terén kifejtett; azon érdeklődés és jóindulatu támogatás, melyet mint a kormányának képviselője e város törekvései és haladása iránt tanusított: nagy mértékben segítettek elő ezen városnak az utolsó évtizedben kétségtelen fejlődését és céltudatos tevékenységének tulajdonítható nagy részben, hogy városunk a modern városok közötti kultúra, nemzeti szellem és anyagi jólét tekintetében megillető helyet foglalja el.

Es midőn azon kapocs, mely ömeltőságát hivatalos állásánál fogva kötötte városunkhoz, megszakad, és a város közönsége a hála és elismerés nyilvánításával veszbűcsüt ömeltőságtól, egyúttal azon reménynek ad kifejezést, hogy ama másik kapocs, melyet nem a hivatalos élet, hanem a város társadalmi fejlődése hozott létre, e városhoz ömeltőságát a jövőben is fűzni fogja és e város polgárai Sándor Béla ömeltőságát jövőre is szerencsések lesznek soraikban az elsők között tisztelgetni.

Ezen határozat Sándor Béla ur ömeltőságával jegyzőkönyvi kivonat után közöltetni rendeltetik.

E beszéd elhangzása után felszólal

dr. Molnár Gyula:

Tisztelt közgyűlés!

A városi törvényhatóság nem zárkozik el amaz udvariassági kötelesség elől, hogy a 15 éven át működött főispán bucsulevélét a megfelelő és szokásos módon vizsgálja. Kétségtelen, hogy ezt jegyzőkönyvi uton bizonyos rég megállapított szablon szerint kell tennie, a minék azonban csak akkor lehet valami értéke, ha egyhangulag hozzátik.

Ez udvariassági szempontokat tartva szem előtt én sem akarom az egyhangúságot megzavarni, csak azt tartom szükségesnek hangsúlyozni, hogy az előttem szólt bizottsági tag ur *indokait*, melyekkel határozati javaslatát kíséri s a javaslatba lefektetett *elismerő nyilatkozatokat* magamévá nem tehetem.

Polgármester. Ezek után kimondhatom, hogy a határozati javaslat egyhangulag elfogadott.

Fejér Gyula: Indítványomat kiegészíteni óhajtom, s kérem még azt is kimondani,

hogy a határozat legott jegyzőkönyvbe foglalassék s az egész közgyűlés testileg vigye azt meg Sándor Béla volt főispánnak.

Dr. Donoszlóvs Vilmos: Miután a határozat már kimondatott, ahhoz formai szempontból többé hozzászólni nem lehet. Különben is, csak azért fogadtuk azt el, mert a tiszta udvariasságra szorítottunk, a melyen túlmenni mi nem akartunk. Tiltakozom az ellen, hogy e pótindítvány tárgyalassék.

Polgármester: Igaza van formai szempontból dr. Donoszlóvs bizottsági tag urnak s mivel arra nincs is szükség, hogy az határozat tárgyával tétessék, miszerint a közgyűlés tagjai adják azt át Sándor Béla ömeltőságának, ennél fogva az ülést bezárom. Kérem azonban a tisztelt bizottsági tag urakat, várják meg, míg a jegyzőkönyv elkészül, hogy azt együttesen vigyük el s adjuk át ömeltőságának.

Az ellenzéki bizottsági tagok elhagyják a termet, míg a kormánypartiak megvárják a jegyzőkönyv elkészítését s személyesen viszi el Sándor Bélához, ami azonban a randkívüli közgyűlés rovatába nem tartozik.

A bankett.

A délelőtti hivatalos ünnepek után a Vadászkiút szálloda emeleti termeiben d. u. 2 órakor bankett tartott.

Mintegy 400-an vettek a banketten részt, tehát fele annyian, mint a Drakulits Pál orsz. képviselő tiszteleire rendezett monstre-banketen.

Az első felköszöntőt Sándor Béla mondotta a királyra: Városi Károly a kormányt élte; Boromiszta Tibor, Sándor Bélát élte; Sándor Béla a megyére és városra üritette a pohárát; Csupor Gyula a 13 főszolgabíró nevében Sándor Bélát köszöntötte fel. Szóltak meg Kozma László, Gerevich Gusztáv, Schmausz Endre, Szendy Győző, Schlagetter, dr. Lovászy Márton s többen. A banket esti 6 óráig eltartott.

Öszinteség hiánya.

A városi közgyűlés után.

Ha jól emlékszünk Paul bizottsági tag volt az aki Fejér Gyula zombori apát-plébánost az „öszinteség hiányával” vádolta. Soha ennél talibb szó nem illet Fejér Gyulát, mert majdnem minden felszólalásából nagyon is kitűnik az. Ilyen volt Sándor Béla bucsuztatásakor elkövetett ténye is, — melyet a városi közgyűlésen tett indítványával megeselekedett.

Az ellenzék azt határozta el, ha Sándor Béla bucsuztatójánál valamely hangzó beszéd vagy arra vonatkozó indítvány nem lesz kihívó, ha Sándor Béla politikai és adminisztratív ténykedései az emberi méltóságot lealacsonyító érmélygés dicsimnyusban és az ellenzékét sértő kifejezésekben nem fog megtörténni, akkor az illam és udvariasság szabályait szem előtt tartva a sablonos jegyzőkönyvi elismerés és köszönetnyilvánításhoz hozzájárul.

Az intéző köröknek e határozatról tudomással kellett birniok, hisz az ellenzék nem is csinált ebből titkot. Es Fejér Gyula szöpen meg is oldotta e kényes kérdést beszédével, — erősen hangsúlyozván — mintha Sándornak más érdeme nem is lenne, mint hogy az idegen, ha városunkba jön — meglepetve látja városunk szép fejlődését. — (Mintha bizony a 45% községi pótdadónak semmi köze se volna ehhez!)

Határozati javaslata is ily értelmű volt, — miért is azt az ellenzék dr. Molnár Gyula indokolása folytán szintén elfogadta. Az egyhangulag elfogadott határozat

rozatot Schlagetter polgármester kimondta, publikálta.

Midőn már mindez megtörtént, — és a tagok elfávozni készültek, — ekkor állt fel ismét Fejér Gyula és indítványozta: hogy a közgyűlés vonuljon Sándor Béla színe elé és vigye maga el ezen egyhangu határozatával hódolatát. Ezen indítvány nagy visszatetszést kellett az ellenzéknek. Jól tudta Fejér, hogy ha ez utóbbi indítványát beveszi határozati javaslatába, — így az ellenzék azt el nem fogja fogadni, és az ünneplés hangulat egy szenvedélyes vitával lesz megzavarva, — tehát *nem öszintén*, kerülő uton akarta az ellenzékét törbe csalni, ami azonban nem sikerült. Mert ha egy küldöttség kiküldetését indítványozta volna, az nem lett volna sértő, de hogy az egész közgyűlés vonuljon fel, ezt egy részvénnytársaság részvényeseivel megteheti Fejér, de a közgyűlésnek is van méltósága, azt egy fejedelmekkel szemben teheti, de az egy távozott főispánnal, egy jelenlegi takarékpénztári direktorral szemben a szolgáltság ne továbbra lett volna. Még ekkor sem akart az ellenzék elfoglalt álláspontjától eltérni, és dr. Donoszlóvs Vilmos tiltakozott e második indítvány ellen az ügyrend érdekében, mert ha egy határozat már ki lett mondva, azt újra tárgyalni nem lehet. Hiába kelteit e kijelentése derűtséget, hiába igyekezett Schlagetter az indítványnak magyarázatot adni, mert éppen Sándor és Schlagetter voltak nem egyszer azok, akik a kimondott határozat után az ellenzékelt, nemesak hogy a tárgya és az elfogadott indítvány végrehajtására vonatkozó indítványt tenni — de még felszólalni sem engedték, hanem tőlük a szót megvonták. Fejér azzal mentegődzött, hogy a végrehajtás módja, — mint határozat nem jó bele a jegyzőkönyvbe.

Fejér határozati javaslatainak a végén ez áll, melyet már egyhangulag el is fogadtak: „*ezen határozat Sándor Béla ur ömeltőságával jegyzőkönyvi kivonat utján közöltetni rendeltetik.*” Tehát a végrehajtás módja is el lett határozva, — és így dr. Donoszlóvsnak tökéletesen igaza volt, midőn napirendre terést indítványozott, — mert valóban egy határozattal ellentétes határozatot hozni ugyanazon közgyűlésen nem lehet. Külön indítványt pedig 24 órával előbb kell bejelenteni, mert a napirenden levő tárgy már el lett intézve a határozati javaslat egyhangu elfogadásával.

No igen, ha annak rendes utja következik — mert az, hogy mikép lesz végrehajtva, gondoskodik rendes körülmények között a városi szabályrendelet ide vonatkozó szakasza — ott a mód elő van írva, — de Fejér se akarta ezt a közönséges módot, hanem ünnepléses és bizony, ha a határozat ily módoni foganatosítása bele került volna a közgyűlési jegyzőkönyvbe — annak értékét, hogy *legjobb*an növelte volna: felesleges bizonyítanunk.

Az ellenzék illem és udvariasság tekintetében mindig elment addig a határig, ameddig el lehetett menni, de úgy látszik némelyeknek az is kevés. Kérdés — jövőre az ellenzék lesz-e ily conciliáns ily esetek után.

Városi ügyek.

— Zárszámadások. Az 1890. évi I.

t. cz. 28 §. értelmében, ezennel közhírre tétetik, hogy az 1893/4. évi utadó zárszámadások f. évi május hó 5-től május hó 20-ig Dekker Pál adóügyi tanácsnok hivatalos helyiségében közzégyelmeztetik és azok mindenki által betekinthetők, ugyanezen ellen a netáni felszólamlások a fenti határidő alatt aolított polgármesterre czimezve nyújtan-dók be.

HIREK.

— **Az ágost. evang. híveknek** tudomásul adatik, hogy május 12-én délelőtt 10 órakor az a czétra kibérelt helyiségben isteni tisztelet fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívattak. Medveczky Zsigmond egyházi felügyelő. Korossy Emil ág. ev. lelkesz.

— **A monostorszegi vadászterület** bérbeadási feltételeinek megállapítása végett a monostorszegi képviselőtestület a napokban ülést tart. Mint hírlík, néhány zombori Nimród is aspirál e területre. Borsos lesz az ára.

— **K-Szt. Ivánról írják**: A lefolyt hónapban, a volt csakjás kerületben híressé lett vizár alkalmával K-Szt. Iván említve sem lett; pedig ezen község is nagy veszélyben volt. Azt lehetett mondani, hogy „Hannibal ante portas,” mert a víz méternyi magas hullámokat vert a falu előtt — és néha be-be is tekintet a faluba, hogy azonban K-Szt. Ivánt hasonló sors, mint Zsabyát nem érte, azt Vojnits István, titeli főszolgabíró úr erélyes intézkedésének épp úgy köszönhető, mint a rendőrség hű kitartásának és a lakosság szorgalmának.

— **Tűz Monostorszeghen**. F. hó 2-án éjfélelőtt kigyuladt Jäger Marin (jókó) monostorszegi vendéglős nádfedéltes háza. A tűz egy perc alatt végig szaladt a házon, s mire az odaérkezett tűzi feckendőköt neki eresztették, a tető teljesen leégett. Szerencsére a szél nem fúj, s így a tüzet sikerült lokalizálhatni. Keletkezésének oka ismeretlen. A ház biztosítva volt.

— **A szabadkai „Sport-egylet”** — még f. évi február hó 28-án tartott rendes évi közgyűlésén tiszteletbeli tagjává választotta Szemző István megyei virilistát, a bácskai nemzeti párt elnökét. A választásról szóló jegyzőkönyvi kivonatot most küldte meg Plukovits József elnök megítéző sorok kíséretében. Az érdekes jegyzőkönyvi kivonat így hangzik: Kivonat. A szabadkai Sport-egylet 1895. évi február hó 28-án tartott rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyvéből. Ifj. Vojnits István alelnök indítványa Szemző István tiszteletbeli taggá leendő megválasztása iránt. Tisztelet közgyűlés. A magyar amateur-sport-férfiak egyik legkiválóbbika, kora ifjúságát fogva a sportnak ügyszólván minden ágát művelte. Dícsőséget szerzett évek hosszú során át ezen a téren a magyar névnek ugy a bel- mint a külföldön. A szabadkai sport-egyletet ezenfelül még azon körülmény is fűzi nemes személységéhez, hogy benne Bács-Bodrogh anyamegyének hű fia is tiszteli. Egyhangyul kelles éjzenzással Szemző István tiszteletbeli taggá megválasztatik és erről jegyzőkönyvi kivonatan értesítendő. A mit a szabadkai Sport-egylet jegyzőkönyvi kivonata kiemel, az különben annyira köztudomású, hogy az országos lapok soha sem emlékeznek meg kiváló sport-eseményekről a nélkül hogy, első sorban ne említsék föl Szemző István nevét. A minap is, hogy Keresztessy kiváló hírű vívómester elhunytáról írtak a lapok, első helyen említették föl Szemző Istvánt, mint az elhunyt mester kitünő tanítványát. A „Pester Lloyd”, nem egy érdekes epizódot regélt már tárczahasábjain Szemző Istvánról, s mi teljesen egyetértünk a szabadkai Sport-egylet elnökeivel, aki levelében ama véleményének ad kifejezést, hogy a Sport-egylet Szemző megválasztásával csak önmagát tisztelte meg. E hírrel kapcsolatban említjük föl, hogy a Magyar Athletikai Club e hó 12-én egy nagyszabású országos vívóversenyt s nyilvános mérkőzést rendez, melyhez a vallás és közoktatásügyi miniszter s a fővárosi tanács egy-negy aranyérmet bocsájtott rendelkezésére. A Club elnöke gr. Andrassy Gőza fölkérte Szemző Istvánt is, hogy a három

tagból álló versenybírószágban vegyen részt, közölvé egyuttal, hogy Kisbaáry Kiss Ferencz már elfogadta a tagságot s valószínű hogy Szilágyi Dezső képviselőházi elnök lesz a harmadik versenybíró.

— **„Kosmos”-czím alatt városunkban** elektromos fényvilágítás útján igen tetszetős képmutatványokkal gyönyörködteti Abbus természetbúvár közönségünket. A mutatványok tegnap nagy publikumot vonzottak a színházba s így az előadást ma megismétlik.

— **Leszámolás**. Az ó-becsei róm. kath. legény egylet által az árvizkárosultak javára rendezett műkedvelői előadáson befolyt 104 frt. 10 kr. Ebből kiadott 73 frt 5 kr., maradt 31 frt 5 kr.

— **Öngyilkos sikkasztó**. Budinsevits Péter, dr. Bíró Károly szabadkai ügyvéd irodájában alkalmazott írnök, f. hó 1-én azzal bizott meg, hogy Bíró Antal nyug. kir. törvényszéki elnöknek 127 frtyai havi nyugdíját a kir. adóhivataltól vegye fel. Budinsevits a pénzt fel is vette, de azt nem szolgáltatatta át, hanem elment dorobérozni, mikor aztán már magát jól kimulatta felült a vonatra s leutazott Ujvidékre, hol a szerencsétlen ifju a robogó vonat elé vetette magát. Az öszerencsolt hullat az ujvidéki kórházba szállították. Zsebében megtalálták a nyugeljkönyvecskét, az elikkasztott összegből pedig 57 frt 08 krt. Életevel fizette meg a mulatság árát.

— **Öngyilkos huszár**. Kedden délelőtt Ó-Becsén egy Bonis nevű közhuszár felakasztotta magát. Felment a padlásra, a kaksülőre egy kötelet kötött, a torkára szorította s daczára, hogy a lába a padlatot érte, mégis megfult. Tettének oka ismeretlen. A temetése szerdán délután volt nagy katonai pompával. A református katonai lelkesz megható beszédet tartott a ravatal fölött. Ott volt a temetésen az egész tisztikar.

— **A zombori iparosok készítményeinek árucsaroka, mint szövetkezet** mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk a t. olvasóközönség figyelmét. E szövetkezet, melynek intentiója a hazai hasonló irányu szövetkezetek között bizonyára a legnemesebb, — daczára a tartózkodó magatartásnak, melylyel keletkezésekor fogadtatott, — leküzdvé a kezdet nehézségeit, — létfogát bebizonyította, s ma már biztos léptekkel halad előre helyi iparunk megerősítésére. Így a milleniumi kiállításon résztvevő tagjait 1000 frtyai kamat nélküli kölcsönben részesíti, e mellett nem feledkezvén meg saját kiállításának, árucsarokának gazdagításáról sem, úgy, hogy butor-áru-raktára ma már bátran vetekedhetik a külföldi s felsőgyárak termékeivel. Örvendünk e mindjobban izmosodó vállalat fellendülésének, mert ez által nem csak iparosainknak nyílik alkalom alkotó képességeik érvényesítésére, hanem a vevőközönség is módot talál a helyi ipar csoportosított, olesó és elsősorban jó minőségű áruinak előnyös bevásárlására.

— **Lezárt Gyógyszertár**. Pinter Vidor gyógyszerárát Ó-Becsén miniszteri rendeletre lezárták, mert a záros határidőn belül nem költözködött ki a helyiségből.

— **Halálozás**. Balogh György petrovszellői gyógyszerész neje szül. Weisz Vilma 33 éves korában, boldog házasságuk 13. évében Ó-Becsén elhunyt.

— **Baleset**. Az ó-becsei gyakorlatok alkalmával két huszár a sövény tömegbeni

ugratásnál lováról leesett. Az egyik, Kozma őrmester kisebb sérülést szenvedett, míg a másik, Bíró közhuszár agyvelő rázkódást szenvedett és a lova által a bal halántékán megugratott.

— **Betörés**. Szőke Gyula moholi lakosnak a szállásán e hó 28-án ismeretlen tettesek kiástak a falat, 2 dunnát, 6 vánkost és több apró tárgyat elraboltak. A csendőrség nyomoza a tetteseket.

— **Buza lopás**. Könnyű szerrel akartak hozzájutni a jó buzához Vidákovits Pál és Péts Antal szabadkai lakosok. Folyó hó elsején ugy 8—9 óra között felkerekettek, kocsiira ültek és elhajtottak Kulincses Simon városi tisztviselő lakása elé. Ott szép csendesen leszállottak, betertek az udvarra és szimatolni kezdtek. Csakhamar ráismertek a padlás feljártára és arra igyekeztek. De sajna, a gazda még idejekorán észlelte őket és üldözöbe vette. Végre Vidákovicsot utólérte és ő maga azonnal be is kísérté a rendőrségre. Most ott várja méltó büntetését.

— **Huszárok a gyepon**. A Szabadkán állomásozó cs. és kir. 4. huszár ezred által rendezett díjlovaglás és díj ugratás szombaton d. u. 2 órakor folyt le kicsiny, de előkelő közönség jelenlétében. I. futam volt díj lovaglás tisztek részére, résztvettek: Otsinek kapitány, ki az első, gr. Szirmay főhadnagy ki a 2-ik díjat nyerte, míg a 3-ik díjat Fluck hadnagy nyerte el. II. futam volt díj ugratás tisztek részére és a III-ik díj ugratás az ezredbeli altisztek és huszárok részére. A versenyek lefolyásából azon tapasztalást merítettük, hogy a legénység és lovak kiképzése a lehető legjobb fokon áll. A verseny IV-ik és legerdekesebb pontja a jeu de bärre volt, melyben Nagy Ákos kapitány, Rupp és Fluck hadnagyk voltak részt, de egyiknek sem sikerült a másiktól a szalagot elnyerni. Az érdekes versenyek 1/2 kor végződtek.

— **Tolvaj szomszéd**. Avramov Gyóka ó-becsei földmivelő jó viszonyban élt Béltis lilijákkal, sűrűn megfordult az oknál, hogy elbeszélgesen. Kedden is átment Béltisékhez, a kik azonban a piaczon voltak, de azért ő egész otthonosan bement a lakásba és mindent felkutatva, rátalált a bugyellárisra, melyből 11 frt 50 krt kivett és haza vitte, míg 50 kral a tárczát a kertbe hajította. Nyugodtan pipázgatót azután a ház előtt, míg haza jött az asszony. Az csakhamar észrevette a hiányt és zajt csapot. Avramov még segített neki keresni és egyre azt mondogatta, hogy csak addig keressék, míg ő ott van, nehogy őt gyanúsítsák. Minthogy nem találtak meg a pénzt, Béltis jelentést tett a rendőrségnek. A rendőri nyomozás eredményre vezetett, de mennyiben a pénzből 6 frotot Avramov felszerendája alatt találtak meg, mire bevallotta, hogy a többi már elkartyázta. A tolvajlasi ügy áttétetett a fásárbírószághoz.

— **Öngyilkos leány**. Bács-Földváron Takács Verona 20 éves leány, öngyilkossági szándékkal megmérgezte magát. A leány szerelmi csalódás vitte a halálba. Hitt a csalfa beszédnek, a szép sz. avu hitgetésnek, és mikor látta, hogy a hűtlen legény elfordult tőle, magára hagyta, kétségbe esésében, hogy a reá várakozó szeggyentől megmeneküljön, mérgehez nyult. A mérég gyorsan hatott, alig néhány órai szenvedés után ki-mult. Az öngyilkos leányt hétfőn boncoztak.

— **A millenniumi történeti díszmenet** iránt országszerte igen nagy az érdeklődés. A vidékről számos hatóság és testület irt levelet, a melyben helyeslik ezt a tervet s bejelentik részvételüket. A díszmenet-hez szükséges ősi magyar hangszerek Káldy Gyula tanár utmutatása és tervei szerint készülnek.

— **Verekedés.** A Zenta városi gyepter legénye f. hó 1-en kifelé hajtotta kocsját, melyen körülbelül 14 m. m. teher volt, midőn a város alatt vele szemben Berger Gyula béresei, Somogyi Ferencz és Máté Flóri ökrös szekereken közeledtek. A fogatok összeérve, sem a gyepter legénye, sem az említett béresek kitérni nem akartak. A heves szóváltás vége verekedéssé fajult. Somogyi Ferencz és Máté Flóri alaposan eldöngötték ellenfeleket és ráadásul még egy fogat is kiütöttek. Az eset folytatása a bíróság előtt következik.

* **T. olvasóink** figyelmet felhívjuk Adler Adolf kárpitos és butorkereskedő mai hirdetésére.

IRODALOM.

— **Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből** megjelent a 32-ik füzet, gazdag tartalommal és sok díszes illusztrációval. Az első cikkben a vállalat főszerkesztője: Beóthy Zsolt folytatja Arany Jánosról irt tanulmányát, mely egyfelől a nagy költő egyéniségének és költészetének mélyreható bonczolása, találó jellemzése, másfelől a dolgozat szerkezete s nyelve tekintetében egyike a szerző legkitünőbb esszéinek. A füzet 2-ik cikkében Rákosi Jenő a 40-es évek drámairodalmáról, ezuttal részletesen Szigligetiről, Czakórol és Teleki Lászlórol ír, azzal az eredeti felfogással, szellemes előadással, mely Rákosi minden dolgozatát jellemzi. A három íves vasokos füzetben nem kevesebb, mint 21 illusztráció van: három külön melékletül, a többi a szövegben: u. m. Arany-nak Petőfi és Barabás által rajzolt képei, Aranyé, Szigligeti, Czakó, Teleki arcképei, Arany mell- és ércszobrai, a szinlap, melyen mint színész szerepel, annak a Toldipéldánynak czimlapja, melyből remek trilogiájának tárgyát vette, egy angol levele (Petőfihez), nagykőrösi lakóháza, a Nagydíai czigányok czimképe, a szalontai Arany-szoba és siremléke, Szigligeti Két pisztolyának czimképe, pár sormyi kézirat a „Fenn az ernyőből”, és siremléke; külön a nemzeti színház első előadásának szinlapja (színyomatban), továbbá Kemény Zsigmondnak és Petőfinek kézírataiból hasonmások. Valóban e nagyfontosságú vállalat dícséretére elég tartalmának és illusztrációjának felsorolása: ez nemcsak gazdagságot, hanem a szerkesztők ízlését s a kiadó-társulat áldozatkészségét is mindennél jobban dicséri. A vállalat befejezéséig már csak néhány füzet van hátra. Kapható minden hazai könyvkereskedésben füzetenkint 40 krétt.

A „**Vasárnapi Ujság**” május 5-iki száma 19 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „Ferdinánd bolgár fejedelem arcképe.” (Benczur Gyulának a képzőművészeti társulat tavaszi kiállításán levő festményével.) — Költemények: „Bábelek.” Kisteleki Edétől; „Mutamur.” Szamolovszky Gyulától. — „Napló a föld körül tett utazásomról.” (Ferencz Ferdinánd főherceg könyvéből.) — „Regénytár.” „Két kérő.” Régi történet. Irta Gyarmathy Zsigane. (Goró Lajos rajzaival.) — „Antifer mester csodálatos

kalandjai.” Verne Gyula legújabb regénye. (Képekkel.) — „Magyar nabobok.” — „A képzőművészeti társulat tavaszi kiállításáról. (Zemplényi Tivadar festményével.) Kacziány Ödöntől. — „Képek Japanból.” (3 képpel.) Reményi Ferencztől. — „A japáni nők.” (Két képpel: 1. Alvó japáni nő; 2. Japáni nő reggeli pipázása.) — „A koreai királyné.” — „A reklám Amerikában.” (Tárczacikk.) — „A képzőművészeti társulat és tisztviselői.” (Keleti Gusztáv, Szmracsányi Miklós és Telepy Károly arcképeivel.) — „Arnoldson Sigríd.” (Arcképpel.) — „Divattudósítás.” (Divatképekkel.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, stb. rendes rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 ft, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 ft, Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem u. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre csak 1 ft 20 kr.

Millenniumi történelem. Az „Athenaeum” r.-társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” ezimű 10 kötetes nagymunkának (millenniumi kiadás) első kötetét méltó elismeréssel fogadta egy a komoly kritika, mint a magyar olvasó közönség, mely immár tisztá képet bír magának alkotni arról a nagyszabású műről, a mivé ez a vállalat, az első kötet után itelve, k fog fejlődni. Ezen kedvező hangulat hatása alatt indul most utnak a második kötet két első fülete, mely a sorozatban 22. 23. számokkal van jelölve. A második kötet főcíme „Magyarország az Árpád-házi királyok alatt Irta: Marczali Henrik kiváló történetbuvárunk, kit ama kitüntetés ért, hogy időközbeni Ő Felsége által a budapesti tudományegyetem magyar történelmi tanszékére rendes tanárnak kinevezetett. Ezt a második kötetet rövid előszó nyitja meg, melynek remek iniczialóját: Egyház alapkövének letétele”, Vágó Pál rajzolta. Az első könyv: „Küzdelem a nemzeti függetlenségért” cím alatt Péter és Aba Samuel, a pogány lázadás, a trónviszályok történetét tárgyalja lehetőleg szorgalommal egybeállítva és kritikailag feldolgozva. Ezekhez a füzetekhez is pompás műmellékletek vannak csatolva: „Szent Margit zárdában lép” Székely Bertalan nagyszerű falfestménye a pécsi székesegyházban; a „Morva mező” látképe; Szent-László ereklyetartó mellszobra; a győri székesegyházban; a „Katonák betörése” remek hasonmás Turóczy krónikájának augsburgi kiadásából. A szöveg közé pedig annyi sok szebbnél szebb kép van nyomtatva, hogy csak a főbék felsorolására szorítkozhatunk. Így „Strassburg középkori képe” Schedel Világkrónikájából, ugyanonnét „Regensburg középkori képe”, Ménfő falu és A menfői csatater” és a „Mátraaia Saárnál” látképe Cserna Károly eredeti rajzából. A salzburgi benczés kolostor misekönyvéből két érdekes kép van bemutatva, az egyik a XI. századból egy papot és a másik egy püspököt ábrázol egyházi onatusban. Közölve van F. Zanettinek C. S. Gatterer rajza után készült rézmetszetéből „Szent Gellért vértanúsága”, mely azt a jelenetet ábrázolja, midőn az első csanádi püspök kocsjával letaszították a Dunába arról a hegyről, mely most róla Gellérthegynek nevezetik. Ezen kívül ezekben a füzetekben be vannak mutatva a bécsi krónikának összes képei, a melyek erre

a korra vonatkoznak. Egyes füzet ára 30 kr. Előfizetes negyedévre (12 füzet) 3 ft 60 kr., felévre (24 füzet) 7 ft 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Verbőczy Klára. Epikai románcz írta Kupeczky István. Új név az olvasó közönség előtt, s így nem csoda, ha az ember bizonyos bizalmatlansággal veszi kezébe ezt a városunkban megjelent füzetet. De nem a local patriotizmus mondatja velünk, hogy ezt az előleges bizalmatlanságot nagyon is megzafolja a könyv olvasása. Igaz, a kezdő nagyon meglátszik, a sorokban, de mindezenre olyan kezdő kitől míg sokkal sikerültebb dolgát is várhatunk. Rímei helylyel közel gyöngéknek mondhatók, de a riemeknek azér a gyöngeségoért bőven kárpótolják az olvasót azok a szép képek, melyek e kis művecskében oly bőséggel vannak. Azoknak, kik írói kísérletek iránt érdeklődéssel vannak, nagyon ajánljuk e füzet elolvasását, de ajánlhatjuk jó lélekkel azoknak is, kik költői művek iránti fogékonyságukat el nem vesztették, a füzet ára 60 kr. megrendelhető szerzőnél, Kupeczky Istvánnal Zomorban.

A közönség köréből*)

Nyilatkozat.

Tekintetes szerkesztő úr!

Becsés lapjának a „Zombor és Vidékének” f. évi 43-ik számában a névtelenség köpönyege alá bujt szerzőtől két közlemény is jelent meg, melyek az általam folyamatba tett sajtóperrel és a kulai urberri ügygyel foglalkoznak

Ezen cikkekkel szemben nem tartom érdemesnek polémiába bocsátkozni, mert, hogy jogos alapon állok, azt a nagyméltóságú m. kir. Curia már rég kimondotta, s mert, hogy tartozom-e számódást adni, mily összezgről s kiknek, és hogy Dosztyg József és társai, — kik a vagyont mint volt alapítványi kezelők éveken át kezelték a nélkül, hogy arról az alapítvány megszünzte után az urbereseknek beszámoltak volna, mily összezgről tartoznak az urbereseknek számódást adni s mily összezet kötelesek az urberri pénztárba beszoigáltatni — azt az illetékes bíróságok fogják ítéleteikben megmondani.

Annyit azonban a névtelen szerzőnek még is ki kell jelentenem, barmennyire állítja is az ellenkezőjét, hogy ő a dologban nagyon is érdekelve van, mert hisz a mit ezen cikkekben megirt, az az urberri perekben beadott periratokban szórol-szóra bennfoglaltatik. A többiekre pedig csak azt jegyzem meg, hogy a memorandumot aláirt Dosztyg József és társai ellen a személyemet sértő kifejezések miatt a sajtóper megindítottam és így velük majd az esküdszék előtt találkozni fogok, hogy a bíróságok megsértése miatt ő méltósága a szegedi kir. tábla elnöke szintén emelt-e panaszt, vagy sem — az hozzám nem tartozik.

Tekintetes szerkesztő úrnak

Kulán 1895. május 6-án

kész szolgálja:

Vaally István.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállalt felelősséget a szerk.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tsztelel tudomására hozni, hogy mindenfele

szabó munkát

ide érve az egyenruha készitést is— a legújabb divat szerint, és a legutányosabb áron elvállalok.

Legfőbb törekvésem oda irányul, hogy a n. é. közönséget minden tekintetben kielégítem és bizalmukat továbbra is kiérdemeljem. Szives megrendelőim azon előnyben részesülnek, hogy a nálam készített ruhák későbbi javításait díjtalannal eszközölöm. Raktáromon lévő küll- és belföldi ruha szövetekért a felelőséget elvállalom.

Becses pártfogásukért esedezve kiváló tisztelettel

Klein Ferencz

uri és egyenruha készítő
valamint

a bpesti Neulender testvérek szabócég képviselője.
Lakásom: bajai-ut 4. sz.

Szolyva és Polenai

szaktekintélyek által elismert kiváló hatású
gyógyvizek

Gyomor és
fejfájás,
szédülés,
cukros hu-
gyár

aranyer
bántalmi és
köszvényelle-
ni külön-
gesség!

a friss töltésű, SZOLYVA és POLENAI
védjegye!

Luhi Erzsébet

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg
borral vegyítve a betegnek élvezetes,
kellemes üdítő italt képez.

tulságos gyomorsav
képződésénél,
lúdt gyomorhurut
és étvágytalanság

torok gége és
hörgök idült
hurutos bántalmi
ellen, feltűnő
sikerral lesz
alkalmazva.

a friss töltésű LUHI védjegye!

Főraktár: Budapest.

Frum István utódnál,

tulajdonos Werner Adolf Bathányi u. 3. sz.
Megrendelhető: minden ásványvíz keres-
kedésében, vagy közvetlenül

Gróf Schönborn uradalmi igazgatóságánál,

Munkácson.

Ezen vizeknek tisztá kezelése folytán, kellemet-
len utóíze nem képződik

Városi színház.

Ma csütörtökön május 9-én

utolsó előadás „Kosmos“

elektromos óriási diszképek mutatványa,

ALBUS természet bűvár által bemutatva.

Jegyek előre válthatók: d. e. 10 órától d. u. 2 óráig a színházi pénztárnál

—Pénztárnyitás 1/2 7 órakor. Kezdeté 1/2 8 órakor.—

HIRDETMÉNY.

Ö császári és apostoli királyi felségének f. évi január hó 17-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározása folytán ezennel megadittatik a

XVIII. magyar kir. államsorsjáték.

melynek tiszta jövedelméből a pesti szegénygyermek-kórház-egylet, a budai nőegylet, vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árva részére gyűjtendő alap, a Mensa akadémia, a háromszékmezei árva fiú és szerzetelhez, a siketnémak kolozsvári országos intézete, az aradi siketnéma iskola, a fiúmei Mária árvaház egyenkint egy tízed részben és a Raoldor-féle tan- és nevelőintézet, a nagymihályi köznevelő, a fehérvári kereszt-egylet és a budapesti angol kisasszonyok tanintézete egy huszad részben fognak részesítettetni.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 160,000 forintra rugnak, és pedig:

1 főnyeremény	60000	2 nyeremény egyenkint	2000
1 „	15000	4 „	1000
1 „	10000	20 „	500
1 nyeremény	5000	50 „	100
1 „	4000	200 „	50
1 „	3000	3000 „	10

az összes nyeremények készpénzben fizetettek ki.

A húzás visszavonhatatlan 1895. évi június hó 26-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frittal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félmelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló köznevelő.

Budapesten, 1895. január hó 17-én,

M. kir. lottó-igazgatóság.

Elismert legtisztább
alkalikus

KRONDORFI SAVANYUVIZ

Asztali-
és
gyógy-viz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségénél, tüdő-, gyomor-, és hólyaghurutnál.

Borral vegyítve felségs ital.

Magyarországi főraktár: Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9. szám. — Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs., Heindlhofer R., Sztrilich Zsigm. stb. stb. kereskedőnél.

Butor-

üzleti helyiség változás.

Tisztelettel van szerencsém mélyen tisztelt vevőimnek és a n. é. közönségnek becses tudomására adni, hogy **május hó 1-én**

butor-áru-raktáromat, ugyszintén kárpitos műhelyemet

ugyancsak a fő-utcában, a zombori takarékpénztárral szemben levő Sztojkovits-féle házba helyeztem át.

Amidőn ezen új helyiségben átköltözve batorokodom mélyen tisztelt vevőimnek és a n. é. közönség becses figyelmét czégemre felhívni, kérve kegyes megszerencseltetését azon határozott biztosítással, hogy részemről mindent megteszek, hogy minden egyes vevőimnek ugymint eddig, ezután is, minden tekintetben teljes megelégedését kiérdemelhessem.

Kegyes pártfogásért esedezve vagyok

kiváló tisztelettel

ADLER ADOLF

kárpitos mester és butorkereskedő

ZOMBORBAN, fő-utca, Sztojkovits-féle ház, a zombori takarékpénztárral szemben.

Védjegy. Védjegy. Védjegy.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerben hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizűs lehelet, fellujtság, savanyu, felbőffögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, **gyomortulterhelésnél** etelekkel és italokkal, giliszták, májbajok és **hämorrhoidáknál**.

Említett bajknál a **Máriaczelli gyomorcseppek** évek óta kútnóknak bizonyultak, a múlt száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utatással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forráktár: **Török József** gyógyszerháza **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Dr. J. E. és Hegedűs József gyógyszeráraknál Zombor. Batay J. gyógyszeráránál Győrén. B. J. Gy. gyógyszeráránál Petrovaszelle és Barakovich L. gyógyszeráránál Szil-Tamás.

Stahel és Lenner Budapest,

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz. Margithid és nyugati pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.
Trieurök: a zabnak vagy árpanak a buza közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.
Lenceszitító és osztályozó-Trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.
Osztályozó-Trieurök, Szabadalmazott Trieur és osztályozó gépek minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Guntah- és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökre átalakítást.
Malom-Trieurhengerek vagy burkolatú, **lyukasztott vagy hasított lemezek** tetszés szerinti anyagban ipari vagy gazdasági célokra.
 Arjegyűek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Alapítva: 1865-ben

A legjobb

ZONGORÁK

pianinók és harmoniumok

legelőszöbben kaphatók tökéletes jótállás mellett.

HECKENAST GUSZTÁV

hírneves zongora eladási és kölcsönző intézetében.

Budapest, IV., Kigyó-utca 7. sz.

Schiedmayer és fia, leghíresebb zongorák és Thuringia Organ Co. egyedüli képviselője, a világ legjobb és legelőszöbb harmoniumai — Arjegyűek ingyen.

Tejes lakberendezések (kelengyek) mindig készletben.

Képviselek a következő iparágak:

Asztalos, bádigos, bőrdődős, cukrász, fazekas, fésűs, gépészeti, kályhás, kárpitos, késes, kosárfonó, lakatos, művirágkészítő, mőtakács, órás, paplanos, ruha- és kelmefestő, sérvkötő, szappanos, szíjgyártó.

Tükrök, képek, függönyrudak és hajlított butorok nagy raktára.

A tárgyakra irt, szabott, jutányos árak!

A zombori iparosok készítményeinek áruacsarnoka, mint szövethezet

Zomborban.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **áruaktárunkat tetemesen megnagyobbítván**

főüzletünket

helyben, **fő-utca 154. sz. alá** (Alföldy-féle ház, Teltsch G. ur üzlete mellett) **helyeztük**, s ennek vezetésével a kereskedelmi téren, Budapestén s hazánk nagyobb városáiban eddig is sikerrel működött, kiváló szakképzetségi üzletvezetőnk

Ghimessy Béla urat biztuk meg,

Eddigi **áruacsarnokunk** a bajai úton (saját ház) a n. é. közönség részére mint nyílt **főáruaktár** tovább **is fenntartatik**.

Helybeli iparos tagjaink által készített, solíd, izléses kivitelű és a legjutányosabban számított **butor-áruinkat**, nem különben legjobb hírnek örvendő **kárpitos készítményeinket** a n. é. közönségnek különösen figyelmébe ajánlván, szíves pártfogásért eszedünk.

A zombori iparosok készítményeinek áruacsarnoka, mint szövethezet igazgatósa.

Megrendelések — részletítésre is — ugy helyben mint vidékre pontosan teljesítetnek.

Ebedő és hálósobak salon garnitúrák valamint egyes butorarabok.

Aranyozó, bogárn, ézipész, esztergályos, festészeti, fodrász, hangszerkészítő, kádár, kefekötő, **koesiggyártó**, köteles, mézesbábos, műlakatos, nyerges, pipagyártó, papusos, **réműves, szabó**, szerkesztés, szobrász, **szücs**, és az **üveges ipar** termékei.

Légszekrények, hintók, fürdőkádek, hangszerek.

A

„Zombor és Vidéke“

könyvnyomdája

kiválóan alkalmas mindennemű nyomtatványok készíttetésére.

A könyvnyomda rövid fennállása alatt létképességének bámulatos jeleit adta. — Nem is szólva arról, hogy a

„Zombor és Vidéke“ és „Bácskai Karczos“-t

hétre-hétre megfelelő alak és terjedelemben, az utóbbit illusztrálva állítja ki, de rövid fél év alatt három nagyszabású mű került ki sajtója alól:

Egy illusztrált „Bácskai Naptár“, melynek minden betűanyagát a nyomda szolgáltatta.

Egy 26 ivre terjedő Pinterits Károly szerzősége alatt megjelent „Könyvvitelten“-t, mely a legkomplikáltabb vonalzó-munkákat tünteti föl.

Dömötör Pál „Őszi rózsák“ című költemény- köteté színes czimlappal s a költő arczképevel oly kivitelben, hogy az ország elsőrangú könyvkiadói a legnagyobb elismeréssel szólnak a könyv kiállításáról s szép betűiről.

A

„Zombor és Vidéke“ könyvnyomdája

mindezen nagyszabású munkák mellett

óriási plakátokat, szerb és német nyelvű körözüvényeket, üzleti könyveket

s minden rendű s rangú *nyomtatványt* állított elő a közönség teljes megalégedésére.

☛ Általán a **finom nyomdai munkák** tekintetében bármely fővárosi nyomdával kiállja a versenyt. ☛

A nyomda nem alapított üzérkedés ezéljából s kezdettől fogva mai napig valamint a jövőben is egyedüli üzleti elve az, hogy csupán

az előállítási költségeket igényli üzleti haszon nélkül.

Hazafias tisztelettel

a „Zombor és Vidéke“

könyvnyomdája.

VASUTI MENETREND.

— Érvényes 1895. május hó 1-től. —

Oda					Budapest k. p. u. Zimony—Belgrád.					Vissza	
K.-exp.-v.	Sz.-v.	Tv. sz.sz.	Gy.-v.	V.-V.	K.-exp.-v.	V.-V.	Sz.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.		
902	906	974	904	912	901	911	907	903	905		
I.	I.—III.	II.—III.	I.—II.	I.—III.	I.	I.—III.	I.—III.	I.—II.	I.—III.		
4 ³⁶	146	406	614	335	10 ⁵⁷	1020	802	932	146		
	211	433	617	617		941	719	932	121		
	234	531	647	949		912	638	930	102		
	256	612	718	720		831	545	811	1236		
	316	637	733	746		801	301	816	1218		
	334	637	733	816		733		816	1155		
	351	erk	733	839		733		816	1138		

Oda										Szeged-Rókus—Szabadka		Vissza				
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.			
4310	4312	4302	4304	4308	4306	4314	4316	4322	4321	4301	4303	4311	4305	4313	4307	4309
I.—III.	II.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	II.—III.	II.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	II.—III.	I.—III.	II.—III.	I.—III.	I.—III.
722	447			210					1249	1110						644
257	812	1156		115	445	843	ind.	Szeged-Rókus ebéd.	700	1123	342	746	1012	1217		
315	829	1216		136	502	909	ind.	Röszke	641	1101	326	730	953	1158		
335	842	1232		153	516	926	erk.	Horgos	634	1043	311	716	937	1141		
338	845	1234		156	517	936	ind.	Horgos	614	1042	308	715	935	1143		
412	715	911	106	244	545	1017	ind.	Palics	54	1008	243	650	905	1113		
427	730	922	120	259	557	1035	erk.	Szabadka ebéd.	525	951	210	637	845	1058		
1015	105	725				705	erk.	Budapest k. p. u. ind.	855	735		225		400		
1118		700			1141			Eszek		838				405		
103		1138			1200			Brod	340	400				227		
		1100			1100			Sarajevo	500	500						

Oda			Szabadka-Baja			Vissza		
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.
4112	4102	4104	4103	4101	4111			
I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.			
855	735	225	ind.	Budapest k. p. u.	erk.	105	725	705
	805		"	Belgrad	"	705	705	
257	1156	445	"	Szeged-Rókus	"	1123	342	1217
545	245	647	ind.	Szabadka ebéd.	erk.	935	1250	1030
626	318	720	"	Csikeria	"	904	1219	954
718	332	754	"	Bács-Almás	"	839	1154	925
725	358	800	"	Almás	"	824	1139	900
801	426	832	"	Bikity-Borsod	"	757	1112	828
842	502	908	erk.	Baja	ind.	718	1034	725

Oda				Szabadka—Ó-Becse		Vissza		Oda				Szeged-Rókus—Zenta		Vissza	
V.-v.	Sz.-v.			V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	V.-v.	V.-v.	V.-v.	V.-v.	V.-v.	
4411	4401			4412	4402	4516	4518	4515	4517	4512	4514				
I.—III.	I.—III.			I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.				
855	735	ind.	Budapest k. p. u.	erk.	105	705	415	220	ind.	Szeged-Rókus ebéd.	erk.	932	813		
	805	"	Belgrad	"	705	1000	440	244	"	Röszke	ind.	909	749		
	838	"	Eszek	"	700	1141	458	303	erk.	Horgos	ind.	850	728		
512	213	ind.	Szabadka ebéd.	erk.	853	607									
540	242	"	Békova	"	826	539									
511	311	"	Ó-Kanizsa szállás	"	807	513									
633	335	"	Zentai szállások	"	732	437									
659	404	erk.	Zenta ebéd.	ind.	700	495									
415	220	ind.	Szeged-Rókus	erk.	932	813	501	315	ind.	Horgos	erk.	840	718		
730	453	ind.	Zenta ebéd.	erk.	640	345	520	337	"	Bács-Martonos	erk.	822	658		
812	530	"	Ada	"	606	311	543	400	"	Ó-Kanizsa	"	807	638		
835	545	"	Mohol	"	545	253	605	421	"	Adorján	"	737	555		
857	605	"	Bács-Petrovosszello	"	518	231	630	446	erk.	Zenta ebéd	ind.	710	525		
922	631	erk.	Ó-Becse	ind.	448	200	922	631	erk.	Ó-Becse	ind.	448	200		

Oda				Szabadka—Dalya				Vissza				
V.-v.	Sz.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.	
4212	4204	4202	4206	4007	4201	4203	4211					
I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.					
855	735	225	225	105	705	415	220	ind.	Szeged-Rókus ebéd.	erk.	932	813
257	1156	445	445	1123	342	440	244	"	Röszke	ind.	909	749
450	205	622	632	655	927	458	303	erk.	Horgos	ind.	850	728
520	229	655	703	505	827							
549	249	722	735	558	855							
628	320	741	817	505	827							
645	334	759	834	505	827							
655	341	811	840	446	815							
722	402	822	916	439	808							
739	416	913	916	414	750							
754	428	928	934	356	738							
928	525	928	949	340	720							
944	537	928	949		625							
1118	700	1141	1141		614							
103	1148	1200	1200		945							
	1100	1100	1100		945							

Baja—Zombor—Ujvidék. Építés alatt.